

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

อนาถบิณฑิกะเศรษฐี

อนาถบิณฑิกเศรษฐี^๑ มีนามเดิมว่า **สุทัตตะ** ชาวเมืองสาวัตถี เป็นเศรษฐีใจบุญ สร้างโรงงานสำหรับบริจาคทานแก่คนยากจนทุกวัน จนได้ชื่อว่า “**อนาถบิณฑิกะ**” แปลว่า ผู้มีก้อนข้าวสำหรับคนอนาถา

สุทัตตะ เดิมนับถือลัทธิปริพาชก ต่อมาหันมานับถือพระพุทธศาสนา สาเหตุเนื่องจาก ครึ่งหนึ่งท่านเดินทางไปทำกิจที่เมืองราชคฤห์ โดยพักอยู่ที่บ้านน้องเขย ท่านได้เห็นคนในบ้านวุ่นวายกับการจัดเตรียมการคล้ายกับจะมีงานจัดเลี้ยงมโหฬาร ก็เกิดความประหลาดใจจึงถามคนในบ้านว่า “**จะจัดงานอะไร**” เมื่อคนในบ้านตอบให้ทราบข้อเท็จจริงแล้ว สุทัตตะจึงตัดสินใจเดินทางไปยังป่าสีตวันซึ่งพระพุทธองค์ประทับอยู่ เมื่อเข้าไปใกล้พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า “**สุทัตตะมานี่สิเราจะแสดงธรรมให้ฟัง**” ทำให้ท่านดีใจเป็นอย่างยิ่ง รีบเข้าไปกราบพระพุทธองค์

ลำดับนั้น พระพุทธเจ้าได้แสดงอนุพุทธิกถาโปรดสุทัตตะ ท่านได้พิจารณาตามจนบรรลุพระโสดาปัตติผลเป็นพระอริยบุคคล ดังนั้น สุทัตตะจึงขออนุญาตน้องเขยเพื่อเป็นเจ้าภาพถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นระยะเวลา ๗ วัน ในวันสุดท้าย สุทัตตะจึงทูลอาราธนาพระพุทธเจ้าพร้อมพระสาวกให้เสด็จไปเมืองสาวัตถีเพื่อที่ท่านจะได้ถวายการอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา

พระพุทธเจ้าตรัสว่า “**ธรรมดาของสมณะจะยินดีในสถานที่สงบสงัด**” สุทัตตะเข้าใจความหมายได้ทราบว่า พระองค์ทรงรับนิมนต์แล้ว เมื่อเดินทางกลับไปยังเมืองสาวัตถี แล้วได้ติดต่อซื้อที่ดินจากเจ้าชายเขตราชกุมาร โดยได้ตกลงราคาด้วยการนำเงินปูลาดให้เต็มพื้นที่ตามที่ต้องการ ปรากฏว่าเศรษฐีใช้เงินถึง ๒๗ โกฏิ เป็นค่าที่ดิน และอีก ๒๗ โกฏิ เป็นค่าก่อสร้างพระคันธกุฎีที่ประทับของพระบรมศาสดา และเสนาสนะสงฆ์รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๔โกฏิ แต่ยังคงขาดพื้นที่สร้างซุ้มประตูพระอาราม ขณะนั้น เจ้าชายเขตราชกุมารได้แสดงความประสงค์ขอเป็นผู้จัดสร้างถวาย โดยขอให้จารึกพระนามของพระองค์ที่ซุ้มประตูพระอาราม ดังนั้นพระอารามนี้จึงได้ชื่อว่า “**เขตนาราม**”

เมื่อการก่อสร้างพระอารามเสร็จแล้ว^๒ ได้กราบทูลอาราธนาพระบรมศาสดาพร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์เสด็จเข้าประทับจัดพิธีฉลองพระอารามอย่างมโหฬารนานถึง ๙ เดือน (บางแห่งว่า ๕ เดือน) ได้จัดถวายอาหาร

^๑ <http://www.dhammathai.org/sawok/sawok07.php>

บิณฑบาตอันประณีตแก่พระบรมศาสดาและพระภิกษุสงฆ์ เมื่อพิธีฉลองพระอารามเสร็จสิ้นลงแล้ว ได้กราบอาราธนาพระภิกษุจำนวนประมาณ ๒๐๐ รูป ไปฉันภัตตาหารที่บ้านของตนทุกวันตลอดกาล อนาถบิณฑิกเศรษฐี ทำบุญโดยทำนองนี้ ทั้งให้ทานแก่คนยากจน และการถวายทานแด่พระภิกษุสงฆ์ จนกระทั่งทรัพย์สิ้นเงินทองที่เก็บสะสมไว้ลดน้อยลงไปโดยลำดับ

ทรัพย์ที่หาได้มาใหม่ก็ไม่เท่ากับจ่ายออกไป ภัตตาหารที่จัดถวายพระภิกษุสงฆ์ก็ลดลงทั้งคุณภาพ และปริมาณ จนที่สุดข้าวที่หุงถวายพระก็จำเป็นต้องใช้ข้าวปลายเกวียน กับข้าวก็เหลือเพียงน้ำผักเสี้ยนดอง ตนเองก็พลอยอดอยากลำบากไปด้วย ถึงกระนั้นเศรษฐีก็ยังไม่ลดละการทำบุญถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสงฆ์ ได้แต่กราบเรียนให้พระภิกษุสงฆ์ทราบ ว่า ตนเองไม่สามารถจะจัดถวายอาหารอันประณีตมีรสเลิศเหมือนเมื่อก่อนได้ เพราะขาดปัจจัยที่จะจัดหาพระภิกษุสงฆ์ที่เป็นปุถุชนก็พากันไปรับอาหารบิณฑบาตที่ตระกูลอื่นที่ถวายอาหาร มีรสเลิศกว่า

ขณะนั้น เทวดาคนหนึ่งผู้เป็นมิจฉาทิฎฐิ ซึ่งสิงสถิตอยู่ที่ซุ้มประตูบ้านของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ไม่เลื่อมใสพุทธศาสนา เบื่อระอาที่พระภิกษุสงฆ์เดินลอดซุ้มประตูเข้าออกทุกวัน เพราะในขณะที่ภิกษุสงฆ์เดินลอดซุ้มประตูนั้นตนไม่สามารถจะอยู่บนซุ้มประตูได้ เมื่อเห็นเศรษฐีกลับกลายมีฐานะยากจนลงเพราะทำบุญแก่พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา จึงปรากฏกายต่อหน้าท่านเศรษฐีกล่าวห้ามปรามให้เศรษฐีเลิกทำบุญเสียเถิด แล้วทรัพย์สิ้นเงินทองก็จะเพิ่มพูนขึ้นเหมือนเดิม ท่านเศรษฐีจึงถามว่า “ท่านเป็นใคร ?” เทวดาตอบว่า “ข้าพเจ้าเป็นเทวดาผู้สิงสถิตอยู่ที่ซุ้มประตูเรือนของท่าน” ท่านเศรษฐีจึงกล่าวว่า “ดูก่อนเทวดาอันธพาล เราไม่ต้องการเห็น ไม่ต้องการฟังคำพูดของท่าน ขอท่านจงออกไปจากซุ้มประตูเรือนของเรา ออย่ามาให้ข้าพเจ้าเห็นอีก เป็นอันขาด”

เทวดาตกใจ ไม่สามารถจะอยู่ที่ซุ้มประตูเรือนของเศรษฐีได้อีกต่อไป กลายเป็นเทวดาไร้ที่สิงสถิต ได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก เข้าไปหาเทวดาผู้มีศักดิ์สูงกว่าตนให้ช่วยเหลือแต่ไม่มีเทวดาองค์ใดจะสามารถช่วยได้ เพียงแต่บอกอุบายให้ว่า “ทรัพย์เก่าของเศรษฐีจำนวน ๘๐ โกลี ซึ่งใส่ภาชนะฝังไว้ที่ริมฝั่งแม่น้ำถูกน้ำเซาะตลิ่งพังจมหายไปใต้น้ำ ท่านจงไปนำทรัพย์เหล่านั้นกลับคืนมามอบให้ท่านเศรษฐี แล้วท่านเศรษฐีก็จะหายโกรธยกโทษให้ และอนุญาตให้อยู่อาศัยที่ซุ้มประตูบ้านดังเดิมได้”

เทวดาทำตามนั้น ได้นำทรัพย์เหล่านั้นมามอบให้เศรษฐีด้วยอำนาจฤทธิ์เทวดา เมื่อเศรษฐียกโทษให้แล้ว ได้อยู่ ณ สถานที่เดิมของตนสืบไป เพราะความที่อนาถบิณฑิกเศรษฐี เป็นผู้มั่งคั่งร่ำรวยมั่นคงไม่หวั่นไหว ฝึกฝนในการทำบุญให้ทาน ไม่มีผู้ใดจะเปรียบเทียบได้ พระพุทธองค์ยกย่องท่านในตำแหน่งเอตทัคคะ เป็นผู้เลิศกว่าอุบาสกทั้งหลาย ในฝ่ายผู้เป็นทายก

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ